

VEČERNIK

POŠTINA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 219

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
TELEFON LJUBLJANA: 46-91

Maribor, petek 27. septembra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prelehan v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RACUN: 11,400

Cena
din 1.—

Odločilni spopad bo na Sredozemlju

Napovedi o odločilnih sklepih zaključka italijansko-nemških razgovorov v Berlinu ob priliki obiska italijanskega zunanjega ministra Ciana — V Italiji pravijo, da bodo v bojih za Sredozemlje sodelovali tudi Nemci — Jutri zvečer bo baje izdano važno uradno poročilo

BERLIN, 27. sept. ZPV. Berlin je ves v znaku nadaljevanja razgovorov med Italijo in Nemčijo, ki so se pričeli v Rimu in se bodo sedaj, ob priliki prihoda italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana zaključili. Iz pisanja nemških in italijanskih listov je mogoče sklepati, da gre za sklepe zgodovinske važnosti, ki so zlasti v zvezi z nadaljevanjem sedanje vojne, v kateri sta veselili osi sklenili, da morata na vsak način zmagati. Posebna važnost se pripisuje tudi bivanju španskega ministra Suerja v Berlinu. Kakor se zdi, sedanji razgovori ne bodo dolgi in bodo najbrže zaključeni že jutri zvečer, na kar se pričakuje važna javna izjava.

Italijanski komentariji razgovorov

RIM, 27. sept. DNB. V Italiji izjavljajo ob priliki potovanja zunanjega ministra grofa Ciana v Berlin, da je treba pripisati temu dogodku večji pomen. Nemčija in Italija, ki sta šli v to volno za obrambo svojega življenjskega prostora, sta trdno odločeni voditi jo dalje do popolne zmage.

RIM, 27. sept. DNB. Italijanski tisk se bavi obširno s potovanjem grofa Ciana v Nemčijo ter z razgovori, ki jih je imel Hitler s španskim notranjim ministrom Suerjem. Listi pravijo, da je v vojni med silami osi in Anglijo nastala nova faza. »Giornale d'Italia« piše: Razumljivo je, da je Španija stopila na stran osi. Diplomatske in vojne akcije, ki so v teku, obetajo sigurno končno zmago. Churchill in angleška propaganda skuša brez uspeha zmanjšati uničevalno delovanje nemških napadov. Zatrjuje pa se, da bodo postali nemški napadi še odločnejši. V novi fazi vojne bodo nemške akcije sredotočene na Sredozemsko morje in na Egipt, in to po točno vnaprej določenem načrtu in dnevu. Sedaj je oddaljenost od Sueza in drugih važnih angleških postojank v severni Afriki že za 100 kilometrov manjša. Temu se pridružuje po-

litična kriza v Egiptu in vedno večji nemir v arabskem svetu. Zaman je Anglija z neuspešnim napadom na Dakar skušala prikriti resnico.

MILANA, 27. sept. DNB. »Corriere della Sera« komentira potovanje grofa Ciana v Berlin in pravi, da pomeni to važno fazo diplomatske aktivnosti večšil osi. List pravi, da postaja zveza Rima z Berlinom vedno bolj osrednja točka, okoli katere se zbirajo najboljše sile, ki hočejo sodelovati pri obnavljanju Evrope.

RIM, 27. sept. Stefani. »Il Popolo di Roma« objavlja članek pod naslovom »Obupne iniciative«, v katerem pravi, da Anglija, ki nima nobenega vpliva na evropski celini več, nikakor ne more uvideti, da nima dejansko nobenega razloga, da bi vojno nadaljevala. Anglija vodi vojno dalje samo še zaradi tega, ker se ne more privaditi temu, da so bo nova ureditev celine izvršila brez nje. List pravi dalje, da so Angleži verovali v neke vstaje v Evropi in so skušali ustvariti komplikacije zlasti na Balkanu, sedaj so pa po vseh svojih neuspehih poizkušali izvršiti s pomočjo generala de Gaulle napad na Dakar, ki pa ni uspel. Prav tako so neuspešni tudi vsi poizkusi v Siriji.

Nemški komentariji o posvetovanjih

BERLIN, 27. sept. DNB. »Hamburger Fremdenblatt« piše v nekem članku, da je obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Berlinu takoj po razgovorih v Rimu potrdil, da je zaradi zunanje-

politične skupnosti držav osi že nastal prevrat v sedanji vojni. Vojna, ki sta jo povzročili zaradi poljske bagatele Anglija in Francija, je z vstopom Italije prešla z evropske celine tudi na Afriko in do obal

Letalska vojna brez večjih dogodkov

Med tem ko so v teku diplomatske akcije, se je vojna ustalila na posameznih letalskih akcijah tako s strani Nemcev kakor Angležev, ki pa ne dosegajo srditosti prejšnjih

NEMSKO URADNO POROČILO

BERLIN, 27. sept. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Nemško letalstvo je nadaljevalo svoje napade na Anglijo in na London. Pri današnjem napadu smo poškodovali med drugim letalsko tovarno v Filtonu. V Plymouthu in Portlandu smo z bombami nevarno poškodovali pristaniške naprave in dokle. Zadelo smo tudi vojno ladjo, zasidrano pred Plymouthom, in vojaška taborišča pri Dangenessu. V različnih mestih jugovzhodne Anglije smo uničili tovarne in skladišča. Ponoči so napadli divjali v Londonu, kjer smo uspešno bombardirali pristanišče, skladišča in dokle na obeh bregovih Temze. Na vseh bombardiranih mestih smo opazili množične eksplozije, ki so povzročile hude požare. Sovražnik je nadaljeval svoje strahovalno delovanje proti nemškemu civilnemu prebivalstvu. Angleške bombe niso poškodovale vojaških ciljev v zahodni in severozahodni Nemčiji in tudi ne v Berlinu. Pač pa so zahtevale smrtno žrtve in ranjence med civilnim prebival-

stvom. Nekaj hiš je razdejanih. Uspešno obstreljevanje je prisililo Angleže, da so svoje napade prekinili. Sovražnik je včeraj izgubil 10 letal, med njimi osem vrste »Spitfire«; eno teh letal je zbil obrežno topništvo na obali Severnega morja. Šest naših letal pogrešamo. Neka majhna podmornica je potopila v nekem konvoju štiri ladje, med njimi eno tankovsko ladjo. Nadaljevali smo polaganje min pred angleškimi pristanišči.

ANGLESKA VOJNA POROČILA

LONDON, 27. septembra. Reuter. Glavni nemški napad je bil včeraj izvršen na londonska predmestja. V veliki zračni bitki, ki se je razvila popoldne, je bilo v pol ure sestreljenih 16 nemških lovcev ter 15 bombnikov, ter 8 angleških lovcev. Trije piloti so se rešili.

LONDON, 27. septembra. Reuter. Pet nemških letal je bilo danes dopoldne zrušenih v južnovzhodnih predmestjih Londona. Formacija okoli 20 letal se je skušala približati Londonu, pa je bila pregnana, dve letali sta bili sestreljeni.

Indijskega oceana. Tako je dobil ta spopad svetovni značaj. Anglija se bojuje za ohranitev dosejanega stanja, voditelji osovinskih sil pa stvarjajo s svojimi sklepi novo bodočnost, zadajajoč obenem tudi udarce Angliji. Berlinski razgovori so nadaljevanje rimskih. Zmaga totalitarnih idealov ostaja odločilni cilj. Zmaga pa zahteva razširitev vojnih akcij, povečanje vojnih operacij se bo pa doseglo z diplomatskimi in političnimi akcijami. Zaradi svojih zmag in razširitve svojega ozemlja razpologata Nemčija in Italija sedaj z novimi možnostmi. Nemčija in Italija ustvarjata bodočnost že medtem, ko vodita vojno. Njuna doktrina je, da nemški

in italijanski življenjski prostor objameta meje Evrope in Afrike, te meje pa je treba tudi v vsakem primeru zavarovati. Nemčija in Italija sta točno določili red, ki bo po porazu Anglije dobil praktične oblike. Sili osi vodita na vojnem polju svojo akcijo po teh načelih in usmerjata vse k temu cilju. Obe sili se bosta bojevali do zmage. Med njima ni razlik v gledanju in ni nasprotujočih si interesov. Oni sta ustvarjalci novega reda, osvobojenega angleškega vpliva in žrtvijeta za ta red vse. Z obiskom grofa Ciana v Berlinu dobiva ta politika nov značaj in zato je treba pričakovati, da bo to stališče občuteno po vseh delih sveta.

Madžari napovedujejo nove senzacije

BUDIMPEŠTA, 27. sept. ZPV. V tukajšnjih političnih krogih je vzbudila veliko pozornost vest, ki izvira iz Berlina, po kateri naj bi nastal v kratkem senzacionalen preobrat v sedanji vojni. V madžar-

skih političnih krogih govore, da ta preobrat ni v zvezi z nemško-italijanskimi razgovori in tudi ne z razgovori s Španijo za vstop v vojno, ampak da bo torišče tega preokreta Sredozemsko morje

Ameriška sodba o vsebini posvetov

WASHINGTON, 27. sept. Reuter. Dobre poučeni krogi v Ameriki niso bili presenečeni, ko so izvedeli za obisk grofa Ciana v Berlinu. Tu vlada mnenje, da je povzročilo odlaganje nemških načrtov za invazijo v Anglijo velike spremembe v strategiji osi. Zelo značilno je, da niti ob priliki rimskih razgovorov niti ob priliki sedanjega obiska grofa Ciana v Nemčiji niso bila izdana nobena uradna poročila. Iz tega je mogoče sklepati, da so problemi, o katerih razpravljajo,

zelo delikatnega značaja in da gre za stvari velike važnosti. Ni verjetno, da je glavni predmet teh razgovorov ustvarjanje novega reda v Evropi. Tu vlada prepričanje, da je treba pred reševanjem evropskih vprašanj rešiti še važna strateška vprašanja. Razni problemi novih ureditev, tudi v Afriki, se bodo lahko rešili tedaj, ko bo vojna končana. Zaradi tega je najverjetnejše, da bodo tudi sedaj v Berlinu reševali v prvi vrsti vprašanja čisto vojaškega značaja.

Jutri bo izdano uradno poročilo?

BERLIN, 27. sept. ZPV. Kakor se zatrjuje, bo izdalo v soboto zvečer zunanje ministrstvo v Berlinu važno poročilo. Sili osi bosta obvestili diplomatski zbor in zastopnike tiska o sklepih, ki so bili sprejeti. Izjave bodo podali nemški zun. minister von Ribbentrop, italijanski zun. minister grof Ciano in španski notranji

minister Suer. CURIH, 27. sept. ZPV. Ameriški listi poročajo, da se pripravljajo za konec tega tedna v Berlinu velike svečanosti. Po vesteh iz nemške prestolnice bo tam pod pisan važen dokument. Zaradi tega je bilo v zunanjem ministrstvu že vse pripravljeno za svečan sprejem diplomatov.

bombniki napadli tudi Kielski kanal ter Kiel. Opaziti je bilo veliko eksplozijo v največji bližini nemške krizarke »Scharnhorst«, ki je v kielskih dokih. Veliko bomb ju tudi padlo na ladjedelnice. Na Berlin so bili včeraj pomoči štirje glavni napadi. Glavni napad pa je bil na kraje Klingenberg, municijsko tvornico v Rüdersdorfu ter na letališče Tempelhof.

Zakulisna borba za Egipt

RIM, 27. septembra. ZPV. Italijanski listi pišejo obširno o položaju Egipta in pravijo, da je angleška vlada stavila egiptski ultimatum, katerega je ta tudi sprejela. Ultimatum se je nanašal na preprečitev nadaljnje protiangleške agitacije v Egiptu. S tem je bilo dejansko uvedeno v Egiptu vojno stanje. V zvezi s tem je bilo aretiranih več tisoč ljudi, večinoma Italijanov. »Stampa Sera« poroča dalje, da vodi Ahmed Maher, predsednik egiptskega parlamenta je brai bivšega ministrskega predsednika Ali Maherja paše intenzivno agitacijo za vstop Egipta v vojno proti Italiji. Ahmed Maher je znan kot izvrsten govornik in je med ljudstvom zelo popularen. Sedaj uporablja ves svoj ugled za omenjeno agitacijo. On zahteva, da se sestavi nova vlada, ki naj takoj

napove Italiji vojno. Razen tega naj bi nova vlada pozvala ves arabski svet v vojno proti Italiji. Italijanski listi ne verujejo, da bi akcija Ahmeda Maherja mogla uspeti, ker je kralj Faruk nasproten tem težnjam, kakor je nasprotna tudi večina egiptskih državnikov, ki vidijo v vojni propad in uničenje Egipta.

ODREDBA ZA LETALSKE NAPADE V NEMČIJI

LONDON, 27. sept. Reuter. Nemški radio je dal navodila prebivalcem, kako se morajo ravnati po zračnih napadih. Nihče ne sme v bližino, koder so padle bombe, ampak mora naravnost domov. Odslej je tudi izpremenjen šolski urnik v berlinskih šolah; kadar so napadi po polnoči, drugi dan dopoldne ni šole.

Zapletljaji na Daljnem vzhodu

Kljub ustavitvi sovražnosti bombe na Hajfong — Kitajci o japonskih namerah — Odločnost Japonske — Prve ameriške represalije proti Japonski

SANGHAJ, 27. sept. Reuter. Čeprav trdijo Francozi in Japonci, da so bile večeraj sovražnosti v Indokini ustavljene, je neko japonsko letalo vrglo na Haiphong 4 bombe, ki so ubile 14 civilistov.

LONDON, 27. sept. Tass. Dopisniki raznih časniških agencij poročajo, iz Hongkonga, da so Japonci v Kantonu vkrcali 2000 vojakov na neko vojno ladjo in jih odpeljali na otok Hajman. Dopisnik lista »China Press« pa poroča, da je odplulo okoli 100 japonskih vojnih ladij v vode Indokine.

HONGKONG, 27. sept. Reuter. Po vesteh, ki prihajajo iz Indokine in so iz zanesljivega vira, se je izvedelo, da bo sporazum med Japonsko in Indokino uveljavljen šele tedaj, kadar bodo japonske čete nehale napadati postojanke na meji, do katerih nimajo po sporazumu nobenega dostopa. Mimo tega je treba izgladiti tudi neka soglasja glede transportiranja orožja v Indokino. Zdi se pa, da se šef japonske misije, ki je sklenila sporazum, general Nišvara, zelo trudi, da bi odstranil vsa nesoglasja in da bi se dogovor čimprej uveljavil.

ČUNGKING, 27. sept. Tass. Celokupni kitajski tisk pravi, da je vkorakanje japonskih čet v Indokino le pričetek nove japonske ekspanzije proti jugu. Nekateri listi trdijo celo, da ima Japonska pod pretvezo, da pošilja svoje čete čez Indokino proti kitajski meji, v resnici namen napasti angleška oporišča na Daljnem vzhodu, Colom, Singapur in Hongkong. Angleški odgovor na to mora biti zopetna dovolitev prometa med Birmo in Kitajsko. Brezpogojno je tudi potrebno, da se pošljejo kitajske čete v Indokino.

Večja aktivnost na bojiščih v Afriki

Po ustavitvi italijanske ofenzive proti Egiptu se omejujejo tudi bojne operacije med Italijani in Angleži zopet samo na letalske napade in protinapade

RIM, 27. sept. Stefani. Italijanski glavni stan je včeraj poročal: V Severni Afriki so naša letala bombardirala ponovno letališče El Daba. Sovražnik je ponovil napad na Tobruk. Pri tem smo zblili eno sovražnikovo letalo. Verjetno je pa, da so uničena še nadaljna sovražnikova letala. Italijanski lovci so napadli angleška letala in jih tri sestrelili. Pri bombardiranju so angleška letala povzročila nekaj škode v nekaterih stanovanjskih hišah in na italijanski vojaški bolnišnici. Pet ljudi je ubitih, 12 pa ranjenih, med njimi tudi dve ženski. Sovražnikova mornarica je napadla Sidi el Barani; pri tem je našla smrt ena oseba, en tovorni avtomobil je pa uničen. Naši lovci so izvedli ogledni polet nad Malto; pri tem se eno italijansko letalo ni vrnilo. Nad Rdečim morjem so italijanska letala napadla neki angleški konvoj. Italijanska letala so izvedla ogledne pri Adenu in se spustila v boj s sovražnikovim letalstvom, predvsem z lovskimi letali vrste »Gloucester«. Eno od teh letal smo zblili in je tresčilo v plamenih na zemljo. V Sudanu smo bombardirali obrambne naprave sovražnika pri Potrucu. Italijanske patrolje so pognale v

beg sovražnika pri Ageru. Angleška letala so vrgla bombe na Guro in Solovo v Keniji in na Adigalo, kjer so ranila 12 domačinov, pri bombardiranju Metene je pa našel smrt en domačin, trije so pa ranjeni. Tudi pri bombardiranju Nazija je našla smrt ena oseba, tri so pa ranjene. Neko sovražnikovo letalo smo zadeli. Sovražnikovo letalo, o katerem smo poročali, da smo ga zadel pri Isolu, je po naknadnih poročilih uničeno. Neka sovražnikova podmornica je potopila neko italijansko torpedovko v Jonskem morju. Moštvo se je skoraj vse rešilo.

NEKJE V ITALIJI, 27. sept. AA. Stefani. Letalski urednik agencije Stefani poroča, da so italijanska letala izvedla novo in pomembno akcijo v izredno nevarnem predelu Sredozemskega morja, kjer je talijansko ogledno letalo opazilo neko sovražnikovo podmornico. Ko sta dve italijanski vodni letali opazili podmornico, sta jo začeli zasledovati in jo napadli s posebnimi bombami, ki eksplodirajo pod morsko gladino. Takoj po prvem napadu se je opazil na morski gladini velik oljnat madež. Jasen dokaz, da se je podmornica potopila.

KAHIRA, 27. sept. Reuter. V poročilu vrhovnega poveljstva se sporoča, da so močne skupine angleških bombnikov izvršile napad na Tobruk, kjer so povzročili veliko škodo. Vsa angleška letala so se vrnila. Izvršeni so bili tudi razni izvidniški poleti. V vzhodni Afriki in v italijanski Somaliji so bila izvršena uspešna bombardiranja Asaba, Makabe in Berbere, do čim je bil v Muftemi izvršen uspešen napad na letala na letališču.

RIM, 27. sept. CNP. Angleška mornarica je napadla obrežje okoli Sidi el Baranija. Potopljena je bila neka britanska podmornica in v Jonskem morju italijanski rušilec. Angleška letala so napadla Tobruk.

LA VALLETTA, 27. sept. Reuter. Sovražna letala so letela včeraj nad Malto in napadla lovska letala angleškega letalstva. Zbito je bilo eno sovražno letalo in pilot je bil ubit. Tudi drugo letalo je bilo verjetno uničeno, dočim je bilo neko tretje težko poškodovano.

Pripravlja se konferenca o Balkanu

RIM, 27. sept. ZPV. Italijanski listi razpravljajo o potovanju turškega poslanika v Rimu v Ankaru, ki je odpoval čez Beograd, kjer se je tudi ustavil. Turški poslanik bo v Ankari obrazložil stališče Italije glede balkanskega vprašanja, kar je važno z ozirom na konferenco, ki jo napovedujejo v Rimu in Berlinu in na kateri se bodo zbrali predstavniki velesil osi na eni in nekaterih balkanskih držav na drugi strani. Zdi se, da se bo ta konferenca sestala že v kratkem času, da se bo na njej v prvi vrsti obravnavalo stališče Turčije in Grčije v sedanjem mednarodnem trenutku. Veselile osi so namreč zelo zainteresirane na tem, da bi Balkan ne

postal pozorišče vojske, ki bi jo, kakor trdijo, Anglija želela izkoristiti v to, da se vsidra na grških in turških tleh, ter tako izzove zapletljaje v svojo korist. Zaradi tega pravijo v Rimu, da morata Turčija in Grčija nedvomno pojasniti svoje stališče glede tega vprašanja in da je zaradi tega potrebno tudi, da se pritegnejo k konferenci zastopniki drugih balkanskih držav, ki so odločno proti temu, da bi kdo potegnil Balkan v vojno viхро. Ba je je turški poslanik — tako pravijo v Rimu — na balkanskih tleh izvedel, da bodo balkanske države napele vse sile, da se na polotoku ohrani popoln mir.

Dramatična rešitev brodolomcev

LONDON, 27. sept. Reuter. Po silno dramatičnih okoliščinah, ki so mogoče najzanimivejše v zgodovini pomorstva, je bilo rešenih še 46 potnikov in članov posadke angleškega parnika »City of Benares«, ki je bil pred osmimi dnevi torpediran sredi Atlantskega oceana. Med rešenci je 6 otrok, ki so pripadali skupini evakuiranih otrok, katere so jih nameravali poslati v Kanado ter ena sestra, ki je spremljala otroke. Po pripovedovanju člana posadke, so po strašni eksploziji torpeda takoj zasedli rešilni žoln. Prvim šestim rešencem se je pridružilo še 40 ljudi, ki so plavali po mor-

ju ali se držali za splave. Hrane in vode so imeli zelo malo, vendar so še veslali 200 milj proti angleški obali. Parnik je bil torpediran 700 milj daleč od obale. Zradi pomanjkanja hrane ter mraza so bili osmi dan že popolnoma izčrpani, ko so nenadoma zagledali angleški hidroplan. Spustili so raketo in letalo jih je opazilo. Poklicalo je na pomoč angleško vojno ladjo, ki je bila v bližini. Reševalci so bili tako izčrpani, da so jih morali nesti na ladjo. Med rešenci je tudi direktor neke poljske tvrdke Najkowski ter neki župnik.

SIKORSKI O NEMSKIH IZGUBAH

LONDON, 27. septembra. Reuter. Predsednik poljske vlade general Sikorski je dejal, da je Nemčija od začetka vojske izgubila 4600 letal ter okoli 15.000 letalcev.

VPRAŠANJE ŽIDOV NA MADZARSKEM

LONDON, 27. septembra. Reuter. »Völ-

kischer Beobachter« piše o protizidovskih zakonih na Madzarskem, ki niso dovolj energični. Kdor hoče biti prijatelj Nemčije, piše list, mora sprejeti nemški način življenja. Konec je liberalnih idej, ko je vsakdo delala doma, kar je hotel!

Borza, Curih, 27. sept. Devize: Paris 9.85, Newyork 438, Milan 22.10, Madrid 40., Berlin 175.30.

Izboljšanje odnošajev med Turčijo in SSSR

LONDON, 27. sept. ZPV. Turški listi posvečajo največjo pozornost stališču Sovjetske zveze, ki kaže v zadnjem času znake, po katerih je mogoče sklepati, da želi obnoviti tradicionalno prijateljstvo s Turčijo. Tako tolmačijo tudi odpoklic sedanjega sovjetskega poslanika v Ankari in imenovanje novega, katerega naloga bo po splošnem mnenju odstraniti dosežanje hladnejše ozračje medsebojnih odnošajev.

NEMŠKI VOJAKI NA GUERNSEYU

LONDON, 27. sept. Reuter. S kanalskega otoka Guernsey, ki je v nemških rokah, je pobegnilo 8 mož, ki pripovedujejo, da je tam čez 1000 nemških vojakov, ki večinoma obvladajo angleščino. Za želitev vojakov je določena 15 letna ječa.

RAZPOLOZENJE NA NORVESKEM

STOCKHOLM, 28. sept. Reuter. Nemški list »Pommersche Zeitung« piše v poročilu v Norveške, da je večina Norvežanov proti Nemcem ter da je tam situacija neprijetna.

OTROCI V KANCELARJEVI PALAČI

BERLIN, 27. sept. CNP. Kleti Hitlerjeve palače so preurejene za zasilno bivališče otrok, ki so ob priliki angleških bombnih napadov izgubili domove. Posebni avtomobili iščejo po ulicah take otroke ter jih dovažajo v kleti kancelarjeve palače, kjer je vse urejeno za sprejem.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno in stanovitno vreme. Toplota se ne bo mnogo izpremenila. Včeraj je bila najvišja temperatura 16,8, danes najnižja 10,5, opoldne 13,5.

TOKIO, 27. sept. ZPV. V tukajšnjih političnih krogih prisojajo največji pomen stališču Zedinjenih držav v vprašanju Indokine. Listi soglasno zatrjujejo, da Japonska ne bo mirno trpela skupne uporabe Singapura po angleški in ameriški vojni mornarici. Voditelji japonske zunanje politike so sklenili zavzeti energično stališče. V zunanjem ministertvu so izjavili zastopnikom tiska, da pričakujejo tam ameriški korak, ki pa ne bo mogel vplivati na nadaljnje zadržanje Japonske.

WASHINGTON, 27. sept. CNP. Preds. Roosevelt je podpisal prepoved izvoza železne rude in jekla iz USA. Ta prepoved najbolj zadene Japonsko. Predsednik je izjavil, da potrebuje USA te stvari neobhodno za svojo naredno obrambo. Prepoved pa ne velja za zahodno hemisfero t. j. Vel. Brianje.

SKUPNA NABAVA ŠKROPIVA ZA SADNO DREVJE.

Banska uprava dravske banovine v Ljubljani je vpslala občinam severozahodnega dela naše banovine sledečo okrožnico: »Ker se je pojavil v nekaterih severozahodnih krajih naše banovine na sadnem drevju kapar San Jose, ki grozi uničiti naše sadjarstvo, je nujno potrebno, da se ta najhujši škodljivec skupno in organizirano zatira. Letošnja zatiralna akcija, t. j. čiščenje sadnega drevja predvsem pa zimsko škropljenje drevja se mora izvesti splošno in temeljiteje kakor lanske leto.

Po zakonu o zatiranju boleznin in škodljivcev kulturnih rastlin je dolžan vsak sadjar (lastnik, uživalec, zakupnik sadonosnika) (pravočasno zatirati škodljivce z lastnimi močmi in sredstvi. Občinska oblastva morajo gledati na to, da se oskrba drevja, zlasti škropljenje pozimi, izvršuje vestno in splošno. Vsaka malomarnost in brezbriznost pri tem se kaznuje. Zato odredjam zaradi zaščite sadnega drevja pred San Jose-jevim kaparjem, naj se izvrši v času od 1. novembra 1940 dalje pa do 15. aprila 1941 zimsko škropljenje sadnega drevja. Vsak sadjar mora med tem časom temeljito poškrpiti sadno drevje z zatiralnimi karbolineji, t. j. 12 odst. mix-drinom (arborinom) ali z 8 odst. Schellbiljbranom.

K cenejšemu nakupu škropiva bo banska uprava prispevala v okviru proračunskih možnosti, toda le za one posestnike, ki se pravočasno prijavijo pri občinah. Občine zbirajo naročila za škropivo do 15. oktobra. Vsak naročnik plača po 4.50 din za kilogram naročenega škropiva. Po tem času zamudniki ne dobijo škropiva po znižani ceni. Naročilo je veljavno, ko ga odobri kraljevska banska uprava.

Vsak sadjar v mestu Mariboru, ki naroča škropivo po znižani ceni, se mora prijaviti osebno v času med 1. in 15. oktobrom v vložišču mestnega poglavarstva v Mariboru, Rotovski trg 1, kjer plača ustrezn znesek za škropivo. Vsak naročnik sme naročiti največ do 50 kilogramov škropiva po ceni 4.50 din. Višek naročila mora plačati po 9 din za kilogram. Količino škropiva v razredčenem stanju na posamezno drevo je izračunati tako, da je vzeti približno toliko litrov tekočine, kolikor je drevo staro.

TRGOVINE SO ZA VSE!

V mnogih podeželskih mestecih, kakor tudi v mestih, se pogostokrat zgodi, da prenekateri trgovec odslavi nepoznano stranko, češ da zaželene stvari nima. V resnici pa je ravno narobe! In to včasih ne skrivajo niti sami trgovci. »Zanesljivim« osebam namreč zaupajo, da dajejo gotove stvari samo svojim stalnim odjemalcem, oni »drugi« pa se naj za tak ali drugačen kup le »pod nos obrisejo«.

Omenjena sojevrstna brezsrčnost zadeva največje preprostega, kmečkega človeka, ki mu vaška trgovinica v danih razmerah mnogočesa ne more nuditi, za tegadelj pa se mora odpraviti v mesto. Le-tu pa je pogosto ostavljen na milost in nemilost. Skrajni čas bi bil torej, da se takemu postopanju napravi enkrat za vselej konec. Zato bi naj oblastva preprosto ljudstvo že poučila, kako in kje naj išče zadoščenja!

OTVORITEV TRGOVSKE ŠOLE V MURSKI SOBOTI

V nedeljo, 15. t. m., je bila svečano odprta popolna privatna trgovska šola s pravico javnosti v Murski Soboti. Svečanosti, ki jo je odprl predsednik soboškega Združenja trgovcev g. Čeh in ki se je vršila v Trgovskem domu (kjer so tudi moderno urejeni šolski prostori) so prisostvovali povabljeni gostje, učiteljski zbor ter gojenci. Izmed povabljenecv so govorili tudi gg. sres. načelnik Bratina, župan Hartner, zastopnik TOI Hrastelj, gimn. ravn. Zobec, ravnatelj Baukart in Benko ml. — Po končani otvoritvi se je vršil v hotelu »Central« dobro obiskan banket.

Novice

Na univerzah čedalje manj kmečkih in delavskih sinov

Na zagrebški univerzi vodijo sedaj močno akcijo za socialno zaščito slušateljev. V zvezi s tem vprašanjem je izdal znani delavec na področju socialne medicine dr. Andrej Štampar posebno brošuro, v kateri se peča z zdravstveno in socialno zaščito univerzitetnega naraščaja. V njej je nekaj statističnih podatkov, ki nam najjasneje prikazujejo razmere ne samo na zagrebški univerzi, temveč na naših univerzah sploh. Že v srednji šoli se mora mladina boriti s hudim pomanj-

kanjem. V Zagrebu je 58,81% učencev s slabo in nezadostno hrano in 51,45% jih ima nezdrava stanovanja. Pa tudi podatki za univerzo pričajo, da je mnogo slušateljev v težavnih zdravstvenih in socialnih razmerah. To velja posebno za sinove kmetov, delavcev in revnih uradnikov, ki so imeli dovolj poguma, da so zašli na univerzo.

Drugače pa tvorijo sinovi revnih slojev veliko manjšino. Kljub temu da tvorijo kmetije med Hrvati ogromno večino,

je med slušatelji na univerzi le 12% kmečkih sinov. Delavskih pa je še manj, saj tvorijo le 0,83% vseh slušateljev. Kmetški sinovi so skoraj izključno vpisani le na dveh fakultetah, bogoslovni in pravni. Ne zato, ker za druge ne bi bili sposobni, temveč ker so druge fakultete še draže. Skoraj polovica vseh slušateljev je iz Zagreba! Na 4 in pol milijona prebivalcev v banovini odpade 2281 študent na poželje, na 250.000 Zagrebčanov pa 2039 studentov.

Draginjske doklade za otroke

Čl. 3 uredbe o izrednih dokladah državnim uslužbencem določa tudi za otroke po 50 din mesečno. Ta doklada pripada staršem, dokler otrok ne prekorači 16. leta starosti. Po dovršenem 16. letu pripada izredna doklada samo še za otroke, ki se redno šolajo, a najdalje do dovršenega 23. leta. Torej veljajo isti pogoji za to izredno doklado kot za redno rodbinsko doklado za otroke. Nova pa je v čl. 3 določba, da pripada doklada samo enemu izmed zakoncev, če sta oba v državni službi. Iz te določbe sledi, da pripada ta izredna draginjska doklada tudi za tiste otroke do 16. oziroma 23.

leta starosti, za katere sicer roditelji niti ne dobivajo redne rodbinske doklade.

Tako imajo pravico na to izredno doklado za otroke tudi tiste državne uslužbenke, katerih možje so v privatni službi ali imajo samostojen poklic oziroma so upokojenci. Pravtako pripada ta doklada za otroke, ki prejemajo po enem od umrlih roditeljev nad 250 din mesečne rodbinske pokojnine, pa zato nimajo pravice do redne rodbinske doklade. Opozorjamo prizadete starše, naj za priznanje in izplačilo izredne doklade za otroke vložijo prošnje na pristojni državni urad.

Pogajanja za zvišanje plač stavbinskega delavstva

Od Delavske zbornice smo prejeli: Na podlagi vloge vseh 3 strokovnih organizacij stavbinskega delavstva, ki zahteva vsled porasta draginje zvišanje plač, je sklicala kr. banske uprave v Delavsko zbornico prvo poravnalno razpravo, katere so se poleg zastopnikov vseh 3 strokovnih organizacij in Delavske zbornice udeležili tudi predstavniki Združenja pooblaščenih graditeljev, Inženjerske Komore, Združenja zidarških mojstrov in Združenja tesarskih mojstrov. Na poravnalni razpravi, katero je vodil inšpektor dela inž. Evgen Baraga, je bilo soglasno sklenjeno, da se mora vprašanje prilagoditve med stavbnega delavstva porastu draginje kar najnujnejše rešiti ter so predstavniki delodajalcev priznali upravičenost delavske zahteve po zvišanju sedanjih mezd na račun draginje.

na posebna delegacija, ki je danes posejela g. bana, da izposluje izplačilo na pogajanja določenih poviškov delavskih mezd tudi za banovinska in občinska javna dela.

Na prvi razpravi ni mogel biti določen procent poviška mezd, ker delodajalci vsled kratkega roka niso mogli konzultirati svojega članstva, kar bodo izvršili v nedeljo ter prve dni prihodnjega tedna, tako, da bodo pogajanja zaključena najkasneje prihodnji teden, in stopijo poviški takoj v veljavo.

Zastopniki delavskih strokovnih organizacij se sestanejo v soboto 28. 9. ob 10. uri v Delavski zbornici v svrhu določitve nove mezdne lestvice in razdelitve krajev v mezdne razrede, kar bodo takoj predložili delodajalcem.

Obveščamo o tem stavbinsko delavstvo, da ne bi nasledalo kakim napačnim informacijam, ker bo vprašanje zvišanja njihovih plač na račun porasta draginje rešeno že tekom enega tedna.

Celje

Sokolske župne tekme

V nedeljo so bile na telovadišču Sokola Celje - matica župne tekme v odbojki. Sodelovalo je troje članskih in 6 naraščajskih (odnosno mešanih) vrst. Tekme so se pričele ob 8.30 in so trajale do 16. Posamezna društva so na tekmah zasedla naslednja mesta: Člani: 1. Celjematica, 2. Šoštanj, 3. Celje I. Naraščaj: 1. Št. Pavel, 2. Braslovče, 3. Celje - ma-

tica, 4. Zabuhočca, 5. Št. Peter, 6. Store-Teharje. Istega dne so bile na strelišču v Pečovniku pri Celju župne strelske in kolesarske tekme. Udeležencev je bilo 41. Zastopana so bila društva Celje-matica, Celje I, Laško, Liboje, Sevnica, Store-Teharje, Št. Jurij pri Celju in Vransko. Kolesarji so morali poleg streljanja izvršiti še posebne naloge.

c Vpoklici nemških državljanov. Nekaj celjskih nemških državljanov je dobilo le dni pozive, da se do 1. oktobra prijavijo v posameznih nemških kasarnah.

c Vagon bosanskih sliv je postavil na trg neki celjski trgovec s sadjem. Slive je prodajal v zabojih po 450 din za kg.

c Vsi rezervni podnaredniki, ki so bili dobrovoljci v srbski vojski v času od leta 1912 do leta 1918 ter stanujejo v območju mestne občine celjske, naj se čimprej a najkasneje do 5. oktobra javijo pri vojaškem oddelku mestnega poglavarstva. S seboj naj prinesejo vojaške dokumente.

c Umrli je v bolnišnici 32 letna postrežnica Adamič Neža iz Celja.

c Policijske vesti. 37 letni delavec Alojzij K. iz Ormoža je v Celju ukradel nekje ženski plašč in ga prodajal naprej. Kradel je pri brivcih tudi britve in jih po smešni ceni prodajal. Bil je aretiran. — 55 letni delavec brez posla in stalnega bivališča Friderik S. je v neki gostilni na Krekovi cesti ukradel natakarici ročno torbico z manjšo vsoto denarja. Izročen je bil sodišču.

c Ban dravske banovine je razširil veljavnost kolektivne pogodbe med Društvom knjigoveških mojstrov in Zvezno organizacijo grafičnega delavstva na vsa podjetja te stroke v dravski banovini, ker je na ta način uredila delovno razmerje več ko polovica delavstva te stroke na področju dravske banovine.

o. Ravnateljstvo za pošto, brzojav in telefon je razpisalo mesto inženirja s tehnično fakulteto elektrotehničnega ali elektrostrojnega oddelka in 12 pripravniških mest s srednješolsko izobrazbo. Samo moški naj vložijo prošnje do 31. oktobra.

o. V duševni potrtosti se je obesil v svoji hiši 43-letni posestnik Konrad Sukač iz Vitolmercev pri Sv. Andražu v Slov. gor.

Prekmursko pismo o sezonah v Baranji

Bil sem v Baranji ter ob tej priliki obiskal tamkajšnje sezonske delavce, večinoma Prekmurce. Med pogovorom sem jim postavil nekaj vprašanj, na katera so mi rade volje odgovorili.

Kako je s stanovanjem?

Odgovoril mi je mož kakih 50 let: Bil sem na delu v tujini in povsod je stanovanje boljše kot tu. Tam dobiš vsaj pošteno opremo. V sobi spita le dve ali kvečjemu tri osebe. Imaš omaro za obleko, peč, mizo, stole, čista tla in pokrita z deskami. Kako je tu, vidite sami. Obleka visi po stenah in se praši. Tla so iz betona in lahko si mislite kako je jeseni tu hladno. Ako ne bi prinesli s seboj svojih odevi, bi morali spat v slami kot živina. Tudi peči ni. Če pridemo mokri z dela, si ne moremo nikjer posušiti oble-

ke. Kake posledice lahko ima »sprehajanje« v mokri obleki po mrazu, mi ni treba razlagati. Tukaj nas spi 40 do 80 oseb skupaj, zato pa je taž smrad, kot v hlevu. Pa to čutite tako tudi sami!

Kako pa borza in organizacija?

Tu je možak dal le izjave, ki kažejo, da nima zaupanja. Pravi, da ne bo plačeval nobenih članarin. O tem vprašanju mi je sicer govoril dalje časa, pa raje ne ponavljam.

In delo?

Odgovarja dvajsetletni fant: »Delamo od sonca do sonca! Izračunajte koliko ur delamo za borih 15 din na dan. V tujini sem delal dnevno 10 ur in zaslužil 50 din. Bili bi zadovoljni, če bi delali tu 10 ur in prejeli vsaj 25 din. Človek raje dela

Cene drv

Urad za nadzorstvo cen v Beogradu je predpisal nove maksimalne cene za drva za večino države, izvzete so banovina Hrvatska, dravska, vardarska in zetska banovina. Najvišja cena prvorazrednih bukovih drv je določena na din 116, II. vrste na 106, III. vrste na 93 din za kub. meter, vagona cena pa znaša 2.088, 1.908 oziroma 1.674 din. Vse te cene so določene ranko vagon (pri rečnih postajah franko vlačilec), pariteta Prijedor, odnosno Pale pri Sarajevu v smeri proti Beogradu. Na tej podlagi bodo za vse ostale postaje izračunane paritetne razlike, ki se lahko dodajajo maksimalnim cenam. V Sloveniji bo določila upoštevajoč naše razmere najvišje dovoljene prodajne cene banska uprava v Ljubljani.

p Počitniška Zveza na gimnaziji je priredila šahovski turnir. Udeležuje se 16 vnetih šahistov. Dalje igrajo za prvenstvo odbojke. Pripravljajo se tudi za lakoatletski miting. Zivahno je zanimanje za občne zbornice dijaških društev, ki se bodo v kratkem vršili.

p Ponarejeni kovanec. V Ptujju so se pojavili ponarejeni novi 10 dinarski kovanci. Pozna se jih po tem, da so za spoznanje manjši in so bolj temne barve. Ti kovanci izvirajo iz okolice.

Ljubljana

a Vaja v obrambi proti letalskim napadom je bila v Ljubljani večeraj. Pripravljena je bila za 10. uro dopoldne, a šele ob tri četrt na poldne je prišel alarm, ki je trajal celo uro. Tako dolgo so morale ženske doma čakati s kosilom. Torej smo imeli hkratu tudi malo poskušnje o tem, kako se počuti človek v zaklonišču lačen. Zato pa tudi menda še ni bilo po ljubljanskih ulicah takega hlastnega vrvenja, kakor večeraj po končanem alarmu, ko je vse hitelo domov, kar so le neke noge, kolesa, tramvaj, avtobusi in druga vozila. Vaja je potekla v redu. Brnenje jeklenih plit, grom lopov, regljanje strojne je strahotno odmevalo v samotni mesta in mirki sivini oblacenega neba in zbuvalo tesnobne občutke, kako mora biti šele, kadar gre krvavo zares. Obrambna, reševalna in gasilska služba je funkcionirala odlično in o ljubljancih se mora reči, da so pokazali še dokaj discipliniranosti in se ravnali po razglašeni navodilih; seveda je pa bilo tudi nepokornežev, pa so beležnice stražnikov tega dne nemara precej popisane.

V Rušah ustanavljajo Nabavljalno zadrugo

Težke razmere nabave potrebnega živeža tekom zadnjega časa na eni strani in uredba o rezervni hrani ter tozadevni predpis banske uprave, da mora vsaka industrijska občina oz. industrijsko podjetje samo nabaviti vso potrebno rezervno hrano za 1 mesec, je v Rušah ponovno sprožilo idejo o ustanovitvi nabavljalne zadruge. Najvažnejši propagatorji za zadrugo so delavske žene in otroci, ki si obetajo od zadruge boljše življenje.

To boljše življenje so si zamislili tako, da bo zadruga vzgojno in blagodejno uplivala na može in očete, da bodo morali zadrugi v redni odplačevati življenjske potrebščine takoj, ko dobijo svoj zaslužek, pa jim ne bo treba več moledovati okrog pri trgovcih za živila na upanje. Računajo tudi s tem, da bo država morala predvsem podpirati zadrugištvo in skrbeti, da bodo zadruga redno sprejemale vse življenjske potrebščine za svoje člane.

Te misli so ruške delavce in nameščence napotile, da so se obrnili na najmočnejšo zadrugo zvezo nabavljalnih za-

drug v državi, to je Savez nabavljalnih zadrug državnih službenikov v Beogradu, kateremu načeljuje že več kot deset let ruski rojak Miloš Štibler. V nedeljo 29. tm. dopoldne bo v Rušah ustanovni občni zbor nabavljalne zadruge, katere se udeleži sam predsednik Saveza iz Beograda, g. Miloš Štibler.

V novo zadrugo se je že prijavilo okrog 400 članov. Če računamo, da je večji del zadrugnikov poročenih z 2-3 rodbinskimi člani, predstavlja ruška nabavljalna zadruga že danes nad tisoč organiziranih pripadnikov. Zanimanje za zadrugo pa ni samo med delavci in nameščenci. Tvornice za dušik d. d. Ruše, temveč tudi med delavci drugih industrijskih podjetij v ruski občini, med državnimi uradniki, (učitelji, železničari, finanči, orožniki) ter med kmečkim prebivalstvom in gozdničnimi delavci. Če bo zadruga začela dobro delovati, bo lahko v najkrajšem času strnila okrog sebe večji del vsega prebivalstva cellega okoliša, ki mora redno kupovati živež in ostale potrebščine.

doma, v domovini, kot pa troši svoje sile za tujce.

Pa hrana? S hrano smo še nekako zadovoljni. Kruha imamo dovolj, meso dobimo dvakrat na teden. Lahko rečem, da je še bolje kot v tujini.

Kako pa »gospod«? — »Z njim nimamo nobenih preprirov, pač pa nas »terajo« njegovi pazniki. Pa človek vse prenese, dokler je zdrav. Samo plača, plača, da bi bila boljša!

Izmenjali smo še nekaj misli, nato pa sem se poslovil. Večkrat sem potem premišljeval, ali ne bi mogli izboljšati položaja naših domačih sezoncev. Vsekakor je to nujno tako radi njihove eksistence kot tudi iz narodno-obravnih razlogov.

Joško Guder.

Maribor

Zračni napad na Maribor

Točno ob 10. je javila žandarmerija iz Ptuj, da letijo tri letala proti Varaždinu, kjer so bombardirala mesto. Nato je bilo iz Ormoža javljeno, da letijo letala proti Mariboru. Sirene na postaji, na Banovinski hranilnici, na kurilnici, Splošni stavbni družbi na Teznej, v Franzovem mlinu ter plat zvona iz stolnice so javili pričetek napada. Glavni štab obrambe je na stolpu stolnice, tvorijo ga komandant mesta gen. Parac Matija, podpolk. Maslač Vojislav, major Djordjević Ivo, po-

ročnik Djaković, v zastopstvu župana je ravnatelj Rodošek, ki je šef zaščitnega urada, starešine gasilcev ravn. Pogačnik, ravnatelj vojaškega urada Gračner, predsednik san. odbora dr. Novak, predsed. kem. pododbora inž. Večerjević, tajnik pododbora inž. Mušič, šef zaščitnega urada Kramar Dragan ter osebje zaščitnega urada. Kmalu so prispela »sovražna« letala ter pričela z bombardiranjem.

Centri bombardiranja so žel. postaja,

državni most, kasarna vojvode Mušiča Trg Svobode, Grajski trg in Hutterjeva tovarna. Ena bomba je padla pred Mariborin kip na Glavnem trgu, druga pred vhod kolodvora, tretja pred hotel »Orel«, četrta pa pri Hutterju. Vse te bombe so rušilne. Proti »sovražnim« letalom so otvorile ogenj protiletalske baterije in strojnice. Povsod je bila disciplina prebivalstva, ki se je pokorila odredbam organov.

Razprava proti Halbärthu preložena

Danes je bila pred okrajnim sodiščem v Mariboru razprava proti špekulantu Valterju Halbärthu, ki jo je vodil sodnik g. dr. Obrat. Obtoženca danes ni bilo na razpravo. Zaradi nabave novih dokazov je bila današnja razprava pre-

ložena. Pri ponovni razpravi bo navzoč tudi sam Halbärth, katerega zastopa mariborski odvetnik Brandstätter. Kakor smo že poročali, so oblasti zaplenile bivšemu tovarnarju za okoli 4 milijone din usnja.

Anketa za nove minimalne mezde

Od Delavske zbornice smo prejeli: Na poziv banske uprave je bila v prostorih banske uprave pod predsedstvom načelnika Kosija uradna anketa glede določitve novih minimalnih mezd za dravsko banovino. Anketa je prisostvovala po 8 predstavnikov delodajalskih in delojemalskih organizacij ter po 2 predstavnika delavske in delodajalske zbornice.

V imenu delojemalske delegacije je predstavnik Delavske zbornice utemeljil zahtevo po predpisu enotne minimalne mezde v višini din 6.— za vse nekvalficirano delavstvo s sedanjimi draginjskimi razmerami in življenjskimi potrebami delavske družine ter je predlagal, če enotna mezda v gornji višini ne bi mogla biti uveljavljena, kot najskrajnejše

določitev dveh minimalnih mezd in sicer din 6.— in din 5.—, ter naj velja:

a) minimalna mezda din 6.— za vse industrijske obrate, vsa sezonska podjetja, vso obrt v krajih z nad 5000 prebivalci in poleg tega še za knjigoveško in grafičarsko obrt in industrijo, instalatersko obrt in dimnikarsko obrt, neoziraje se na kraj obratovanja; b) minimalna mezda din 5.— pa naj velja za vso pod a) nenašeto obrt v krajih s pod 5000 prebivalci.

Po zaslišanju stališča delodajalcev in kratki debati je bila anketa zaključena ter bo kr. banska uprava izdala svojo odločbo o novih minimalnih mezdah, ki bodo stopile v veljavo z dnem objave.

Aprovizacijska zadruga gostilničarjev

Danes popoldne bo pri Povodniku v Jurčičevi ulici zborovanje Zdrženja gostinskih obrt v Mariboru, na katerem bodo razpravljali o ustanovitvi aprovizacijske zadruge, ki bo oskrbovala go-

stinske obrtnike s potrebnimi živili in drugimi življenjskimi potrebščinami. Zadruga bodo včlanili v Zdrženje zvez. Zborovanje gostilničarjev se prične ob 15.

S kuhinjskim nožem nad svaka

Včeraj kmalu po poldnevu so našli v bližini Rapidovega igrišča v krvi delavca Šketa Rudolfa iz Pušnikove ulice. Ranjenec je izjavil, da ga je obiskal njegov svak Bolko Martin, tekstilni delavec iz Zgornje Polskave. Bolko je začel svojega sorodnika zmerjati ter se nad njim kregati. Ko je Šket zahteval, da naj molči, je

pograbil Bolko kuhinjski nož na mizi ter ga zabodel v vrat tik za levim ušesom, kjer mu je prizadejal 7 cm dolgo in 3 cm globoko rano. Šket je pobegnil pred svojim svakom iz stanovanja v smeri proti Rapidovemu igrišču ter je na begu radi izgube krvi onemogel. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Praznik selniškega Sokola

Selniška sokolska družina praznuje v nedeljo, 29. t. m., svoj veliki praznik. Ob priliki nastopa na letnem telovadišču bo razvil naraščaj svoj prapor. Kum prapora bo Sokolsko društvo Ruše. Selnica je štara predvojna postojanka, h kateri so takrat pripadale tudi Ruše. Bratska vez med sosednjima društvoma bo z botrino gotovo poglobljena.

DRŽAVNI NAMEŠČENCI PRI ŽUPANU IN OKRAJNIH NAČELNIH

Včeraj dopoldne se je zglasila pri mariborskem županu deputacija državnih nameščencev, delavcev in uslužbencev ter ga prosila za posredovanje v borbi za izboljšanje položaja. Deputacija je obiskala tudi oba okrajna načelnika. Zahtevala je ustanovitev aprovizacijskega odbora za mesto Maribor.

TABORIŠČE BESARABSKIH NEMCEV

V okolici Wildona pri Gradcu gradijo velika taborišča, kjer bodo prezimili besarabski Nemci, ki se bodo v kratkem pričeli seliti. Vračali se bodo preko Maribora in Jesenic.

m Sladkor za pisanje čebel. Podružnica slov. čebelarstva društva za Maribor in okolico naznanja članom, da je prispel breztrošarinski sladkor za pisanje čebel ter ga člani dobijo v podružnični prodajalni (trgovina Oton Crepinko, Maribor, Zrinjskega trg 6). Člani se morajo izkazati s člansko legitimacijo. Čebelarjem članom daje podružnični predsednik isto-

tam potrebna pojasnila glede dobave breztrošarinskega sladkorja.

m Mednarodni poštni urad v Bernu objavlja, da so dovoljene v Belgijo samo dopisnice in navadna pisma, pisana v nemškem, francoskem ali flamskem jeziku. Pošiljke morajo imeti v naslovu oznako »Belgien«.

m Novi pekovski pomočniki. Včeraj so bili pomočniki izpiti iz pekovske stroke. Izpit je napravilo 9 kandidatov. Izpitni komisiji je predsedoval strokovni učitelj Zmago Kristan, člana pa sta bila pekovska mojstra Jakob Koren in Ivan Horvat.

m S hleva je padel 51 letni posestnik Karel Vogrin iz Zg. Voličine ter si zlomil desnico in ključnico. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici.

Prevelike rezervne zaloge povzročajo draginjo

Jedro mojega članka, ki je izšel v »Večerniku« dne 18. t. m. pod gornjim naslovom, je bila graja, da se ni uvedlo splošno maksimiranje krompirja, ker sem videl v lokalnem maksimiranju, ki se nanaša samo na mariborski trg, neljube posledice, da krompirja na trgu sploh ne bo dobili, če ga bodo kmetje drugje lahko dražje prodajali. Pri tem se nisem spuščal v razmotrivanje, ali je bila po tržnem nadzorstvu določena najvišja cena 1.60 din pravična ali ne. Če sem navedel za podkrepitev svoje trditve nekatere kupce, ki so, da si krompir zasigurajo, kupili dražje krompir, nisem tega storil, da si nekaj izmislim, kakor trdi uprava moške kaznilnice v svojem odgovoru od 24. t. m., marveč zato, ker so mi stalni dobavitelji dopovedovali, da krompirja po maksimirani ceni ne dajo, ker ga doma, kjer ga nakladajo v vagono, dražje prodajajo in da se jim ne izplača, da bi ga vozili na mariborski trg. Eden izmed njih mi je povedal, da tudi javne ustanove kupujejo krompir po višji ceni, kakor je določena na mariborskem trgu. Pokazal mi je na-

ročilo tukajšnje splošne bolnišnice z dne 14. septembra 1940 za 4000 kilogramov krompirja po 1.65 din (naročilo prilagam uredništvu na vpogled). Taisti dobavitelj je trdil, da ga je prodal kaznilnici po 1.75 din in je to svojo trditev ponovil danes, dne 25. sept. 1940 (njegovo ime je upravi kaznilnice na razpolago pri uredništvu »Večernika«). Tudi trditev uprave moške kaznilnice, da je poprej kupoval krompir po 1 din in da je maksimiranje krivo, če ga bo sedaj morala dražje kupovati, je brez podlage. Res je, da se je krompir dobil tudi po 1 din, toda le mimogrede zgodnji krompir, ki drži kvečjemu teden dva; zimski krompir je imel takoj od začetka drugačno ceno. Kmetje niso tako nespametni prodajalci, da bodo prodajali krompir kaznilnici po 1 din, če so dobili na trgu zanj 2 din. Trditev, da je maksimiranje povzročilo dvig cene krompirja, ni točna, pač pa je res, da cene dvigajo tisti, ki ponujajo več. Če kmetje krompirja ne bodo mogli dražje prodati, bo kljub maksimiranju padla cena, kajti maksimiranje ne pomeni, da

se ne sme ceneje prodajati. Poudarjam pa, da je glavna krivda na kompetentni oblasti, ki bi morala poskrbeti, da se cene maksimirajo ne le na mariborskem trgu, marveč splošno, da se s tem prepreči nakup za vsako ceno po premožnejših in po spekulantih. Za primer pa, da bi se krompir zadrževal, bi se moralo seči po ostrejših ukrepih, po rekviziciji, da bi se s tem zajamčila prehrana prebivalstva.

Če torej obstoje težave celo pri nakupu krompirja en gros, za kar je vedno veljala znatno nižja cena, kakor pri prodaji na drobno, potem si lahko predočimo težkoče tistih konsumentov, ki so primorani, da krompir sproti kupujejo. Kako naj ti živijo, ko je taka borba celo za krompir, ki je letos za polovico dražji, kakor lansko leto v tem času, dočim so mezde z malimi izjemami ostale stare. Skrb za interes celote mora biti v teh izrednih časih prva skrb tistih činitelev, ki odločajo o usodi naroda in države.

A. B.

MALE OGLASE

za sobotno številko
»Večernika« oddajte
že danes!

m V grmovju poleg Wögererjeve tovarne v Košakih je našel premikar Karel Kovac s Teznega kolo znamke Austro-Daimler Luksus s tov. štev. 753651, ki ga lastnik dobi na policijskem komisarijatu.

m Okrog 5 kg težek kamen je padel na glavo delavcu Soršaku Ivanu iz Vrhloga Črešnjevca, zaposlenemu pri gradnji na Tržaški cesti, ko je kopal jarek. Soršak pravi, da je nesrečo pripisovati nesrečnemu naključju.

m Konjsko dežno odejo je nekdo ukradel hlapcu Lešniku Alojzu. Ko je v solari na Aleksandrovi 76 nalagal sol, je vrgel odejo na lta ter se spomnil najprej šele, ko je pripeljal do Glavnega trga. Pri povratku odeje ni več našel. Tatvina je osumljen neki možki.

* Dljaki, dljakinje! Dr. Stanko Leben Italijanska vadnica I.-II. stalno na zalogi Tiskovna zadruga, knjigarna, Maribor, Canarjeva I., tel. 25-45.

m Z lestve je padla in si zlomila roko Majčman Antonija, kmečka dninarica iz Jarenine. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

m Pri padcu s kolesa si je zlomil roko 17 letni dijak Golež Boris iz Turnerjeve ulice. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

* Organizacija dimnikarskih pomočnikov za dravsko banovino v Ljubljani bo imela svoj redni občni zbor dne 6. oktobra 1940 ob 10. uri dopoldne v lovski dvorani hotela »Metropol« nasproti glavnega kolodvora v Ljubljani. Občni zbor je izredno važnosti; zato prosimo članstvo, da se ga zanesljivo udeleži.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjikrat »Štiri hčerke profesorja Lempa«. — Od sobote dalje »Povratek v domovino«.

* Esplanade kino. Danes zabavna, glasbena ljubzenska veselogra »Renata in kvartet« z Gustavom Fröhlichem, Käthe Nagy in Atilla Hörbigerjem. Sledi vefilm »Desperado« v naravnih barvah.

* Union-kino. Velenapeti, senzacionalni pustolovni film »Robinson Crusoe«, s čudežnim konjem Rex-om in psom Buck-om.

* Zvočni kino Pobrežje. 28. in 29. sept. »Tajni znak L. B. 17«.

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

Sinoči je bilo odigrano 4. kolo, ki je bilo izredno burno in dramatično, nekaj črn dan, ki je spreminjal favorite in navorite. Prva sta končala francosko partijo Ketiš in Marvin. Ketiš je s silovitim napadom pritisnil na Marvinovo kraljevo krlo ter bi ga mogel v nekaj potezah odločiti, z neločno potezo pa je partijo podaljšal v končnico. Z dyema kmetoma več je končnico nato z lahkoto dobil. — Zelo ostra je bila kraljeva indijska obramba Marotti-Babič. Iz pozicijske igre je Marotti polagoma prešel v napad ter dobil partijo v efektne zaključku. — Lanskoletni prvak Geržel letos očitno ni v svoji stari formi, ker je v sedanjem turnirju v stalni časovni stiski. Sinoči je v siličljanki izgledno odbil napad Daska ter tik pred časovno kontrolo prišel v dobljeno pozicijo. Toda v strahoviti časovni stiski je napravil naravnost nemogočo potezo ter koj nato izgubil. — Bien je prišel sinoči k igri s skoraj enourno zamudo. Kot izkušen rutiner je nato proti Kukocu

vlekel poteze v francoski partiji a tempo ter svojega nasprotnika v otvoritvi popolnoma nadiral. Kukovec se je moral »povleči«, ob nepazljivem nadaljevanju pa je izgubil še kvaliteto. V takem materialnem položaju sta igravca zavila v končnico, ki pa je bila prekinjena. Bien ima izgled na zmago. — Francoska partija Certalič-Breš je bila tudi prekinjena. Certalič ima sicer kvaliteto manj, toda s prodirajočimi kmeti na damskem krilu lepe izgleda na zmago. — Zanimiva je bila damsko-indijska obramba med prof. Stupanom in Regorškom. Prof. Stupan se je na fin način izvlekel iz središnih težav ter nato pripravi teren za lepo končnico. Partija je bila prekinjena v dobljeni poziciji za prof. Stupana.

Stanje po 4. kolu: Kukovec in Regoršek 3(1), Dasko 3, prof. Stupan 2(1), Gerželj in Marotti 2, Babič in Breš 1½(1), Ketiš 1½, Marvin 1, Bien 1½(1) in Certalič 0(1) točk.

Zanimivosti

Od maratonskega tekača do modernega poročevalstva

Tako staro kakor vojna je tudi vojna poročevalska služba. Klasični primer za to je (v ostalem izmišljena) zgodba o maratonskem tekaču, ki je prinesel v Ate ne sporočilo o Miltiadovi zmagi nad Perziji, a se je na cilju, od napora izčrpan, zgrudil mrtev na tla.

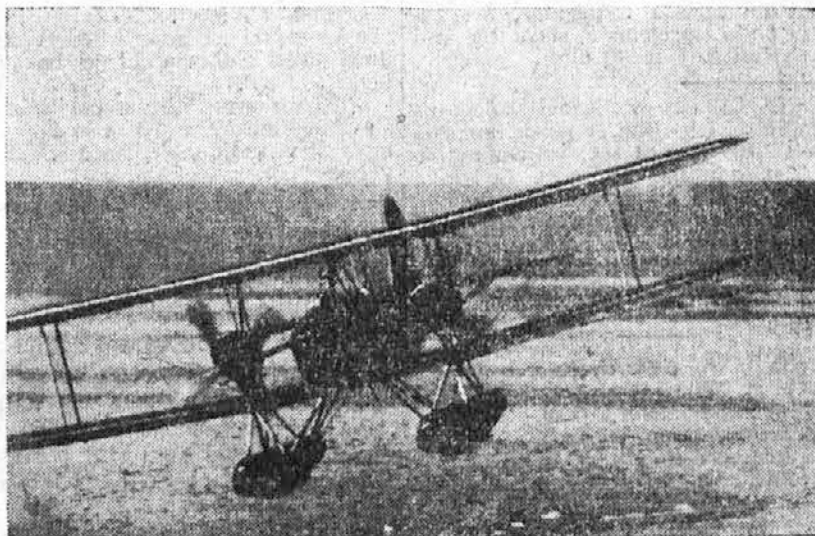
Tudi Inki so poznali vojaško poročevalsko službo, ki so jo opravljali tekači. Tam je bilo na razpolago ogromno cestno omrežje preko vse perujske visoke planote. Ob cestah pa so bile hiše za odpočitek. Hanibal je v punski Španiji uredil poročevalske postaje, preko katerih je pošiljal vesti o svojih pohodih hitro in varno v Kartagino. Rimljani so uporabljali sle na konjih, ki so njih poročila v domovini zapisovali na velike javne table.

V srednjem veku je vojna poročila posredovala v veliki meri pošta. Zlasti Hansa je uporabljala svoje neštivilne trgovinske postaje, da je pošiljala n. pr. poročila iz baltičskih dežel do Benetk in dalje. Še med napoleonskimi vojnami so vojna poročila pošiljali preko slov na konjih in golobov pismonoš. Pozneje je na mesto tekačev in slov na konjih stopil optični brzojav, s katerimi so lahko premagovali že znatne razdalje v kratkem času. Vojna poročevalska služba pa se je zelo razvila, ko so izumili fotografijo. V nemško-francoski vojni 1870-71 so pošiljali vesti iz obleganega Pariza z golobi pismonoši, ki so prenašali te vesti

mikrofotografirane med pèresi svojih repov.

Popoln prevrat je nastal v tem področju seveda z uvedbo električnega brzojava. Prvič se je ta brzojav v te namene izkazal že med vojno 1870-71. V svetovni vojni je ta način poročanja prevladoval. Znamenita so bila posebno dnevna poročila glavnega nemškega vojnega stana s stereotipnim stavkom, ki se je ponavljal v mirnejših vojnih dneh »Na zapadu nič novega...« V sedanji vojni je ta stavek posebno v prvih mesecih nadomestil sta-

vek »Na zapadu nobenih posebnih dogodkov,« ki so ga v zimskih mesecih garnirali pogostoma še s poročilom o »neznatnem delovanju topništva in izvidnic«, kakor tudi s pravimi — vremenskimi poročili. Odkar pa so se pričele odločilne bitke na zapadu, takšnih stavkov v poročilih ne beremo več. Svojevrstno obliko vojnega poročevalstva je prinesla sedanja vojna s propagandnimi oddelki, ki se borijo kot vojaki in istočasno poročajo o svojih doživljajih s pisano besedo, s sliko in radiom.

Nemško vodno letalo po startu z gladine

Srebro cenejše ko cink

Severnoameriški časopisi poročajo, da namerava tamošnja industrija konserv prevleči pločevinaste škatle s tanko plastjo srebra, da bi se na ta način prištedil cink, ki so ga uporabljali doslej. Po raznih transakcijah je prišla ameriška vlada do velikih količin srebra, ki je zaradi tega izgubilo na ceni. Proizvodnja cinka pa znaša na leto le 27 tisoč ton ter s tem domača potreba še dolgo ni krita, ta-

ko da uvažajo USA skoro tretjino svetovne produkcije cinka, ki znaša preko 20 tisoč ton letno. Škatlja, ki bo znotraj prevlečena s srebrom, bo seveda stala nekoliko več kakor dosedanje, prevlečene s cinkom, vendar pa bodo imeli Američani veliko večjo korist od tega, ker bo ostalo mnogo denarja doma, ki so ga doslej pošiljali preko meje.

jali v topovsko cev, da bi preprečili, da se cevi preveč zadimijo. Strastnim kadilcem je v zadregi prišlo na misel, da bi uporabili ta tanki indijski papir kot cigaretni papir. Zavili so tobak v papir, prižgali ter kadili tako prve cigarete. Že mesec dni kasneje so Arabci in Turki v Egiptu in Mali Aziji na debelo kadili cigarete, v enem letu so jih poznali že Evropejci, od koder so se v kratkem času razširile tudi v Ameriko.

Na svetu čedalje več kadilcev

Potrošnja tobaka se je po najnovejših statističnih podatkih močno povečala, zlasti v zadnjih dveh letih. Največ se danes pokadi cigaret, dočim je uporaba cigar in tobaka za pipo vedno manjša. Tobak kadijo Evropejci že več ko tri sto let, a cigareta, ki je pri kadilcih danes najbolj priljubljena, še ni toliko stara. — Izumili so jo l. 1830 ob priliki obleganja Sen Man d'Arka v Siriji, ako smemo verjeti francoskim zapiskom iz tistega

časa. Topničarji afriškega vojskovodje Ibrahim paše, osvovjevalca Sirije, so dobili nekega dne svoj običajni obrok tobaka tik pred bitko. Ker so malo popreje menjali položaj zaradi močnega prodiranja sovražnika, so po večini pozabili v rojih svoje pipe ter niso vedeli, kaj bi s tobakom brez njih.

V onem času so dobivali topničarji vrečice iz tankega indijskega papirja, ki so jih polnili z belim prahom ter jih da-

Zapuščina Napoleona in cesarice Josephine

Ko so bile francoske ceste polne beguncev, sta stala na cesti pri Etanepesu dva avtokara, polna skrivnostnih zabojev. Drugi tovorni avtomobili so ju spravili v jarek, kjer sta se prevrnili, vsebina zabojev pa se je raztresla. Neki nemški oficir glavnega nemškega štaba je med razsutimi predmeti s ceste opazil med drugim tudi klobuk neobičajne oblike, sablje z zlatimi držaji, lepo izrezane pištole itd. Iz radovednosti je pogledal bliže ter je našel okrasje z dragim kame-

njem, biserne ogrlice, blesteče zbirke smaragdov in rubinov. Na nekaterih predmetih je našel etikete v oznako »Hotel des Invalides« ter je tako izvedel, od kod so, približno pa je lahko tudi sklepal, da mora biti vrednost najdenih predmetov jako visoka. To so bile dragocenosti cesarice Josephine ter klobuki in orožje cesarja Napoleona. Nemški oficir je vse pobral ter oddal francoskim oblastem. Slučaj je tako rešil dragoceno zapuščino najslavnejšega francoskega vladarja.

Sergiusz Plasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

109 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Krisa je segel po steklnici, nalil v tri kozarce vodko; sebi, meni in Hrobarju.

— Tako, fanta, na zdravje! — je dejal veselo, — na zdravje Fele, sestre Saše Vebliha, kralja meje!

Izpili smo v dušku.

— Sedaj pa s kozarci ob tla! Naj nihče več ne pije iz njih na srečo in zdravje Fele Alinčukove, žene Alfreda!

V obrazih navzočih je bilo videti najrazličnejše občutke. Nekateri so se jedva obvladali, da niso prasnili v smeh. — Drugi spet so bili prestrašeni, kljub temu, da so mogli iz našega nastopa videti, da ne nameravamo storiti nikomur nič žalega. V očeh Slavika in Elegana berem izraz prijateljstva. Krisa je stopil k Slaviku, mu vzel kitaro in dejal:

— Kolikokrat sem prepeval Saši. Naposled zapojem še njegovi sestri!

Široko je potegnil čez trune in pričel peti veselo in ognjevito pesem. Dekleta so se nasmihala. Ko je končal je rekel:

— In sedaj, moja draga Fela...

— Niti tvoja, niti draga! — je pisnil Alfred čez mizo. Krisa je stisnil obrvi in rekel:

— Da ni moja, to je res, toda da ti je draga, to velja, kajti doto ima, ki ti je več zanj ko za dekle...

— Pes je zavohal kost! — je dostavil

Hrobar.

Fela je skočila pokonci.

— Gospodje, ali nameravate ostati še dolgo? — je zapela z visokim glasom. — Sicer odidem jaz od tod!

— Ne, — je odgovoril Krisa, — takoj pojdemo... Predno pa odidemo bi rad izročil Feli poročni dar, ker dvomim, da bi me povabila na poroko... Sicer pa bi mi tudi prišli ne, — je dejal po kratkem molku. — Glejte, zlata ne potrebujeta, Saša ga je zapustil dovolj za... Alfreda, zato vam zlata ne dam. Dam pa vam darilo, ki bi ga tudi Saša sprejel z veseljem.

Sklonil se je čez mizo ter položil na prt pred Felo bombo. Hrobar je sledil njegovemu daru. Jaz pa sem dejal:

— In jaz vam dam nekaj drugega v spomin, ki mi ga ga je svojčas poslal Alfred. Z njim nisem odšel na policijo, ampak sem ga pokazal Saši. Zdaj ga izročam vam... in položil sem poleg bombe kroglo, ki sem jo jeseni 1922 potegnil iz trama nad vrati Trofidojega doma, kamor je zadela po ponesrečenem napadu name.

Vsi so molčali. Fela je z začudenimi očmi gledala na bombo in kroglo, ležeče pred njo. Nekateri gosti so se nmikali s stoli vred od mize. Krisa pa je še dejal:

— Zdaj pa, fanta na pot! Naj sedijo in se zabavajo — nas pričakuje črna noč, črna stezica, zeleni gozd in zelena meja!

Stopili smo iz sobe. Ko smo bili v veži, sem zaslišal Alfredov glas:

— Na policijo je treba! Kaj je to? Napad! Priče imamo!

Ta hip pa je bilo čuti mirni in globoki kot kovina zvoneči Felin glas:

— Sedi, ti... ti... ti...

Stopili so na ulico in se izgubili v temno novembarsko noč. Med potjo sem neprestano mislil: — Kakšna je bila Fela v obraz, ko je zakričala nad Alfredom? Ah, kaj bi dal, ko bi mogel izvedeti? Kaj bi dal za to?

14.

Naše skrivališče je silno nevarno in izpostavljeno. Z vseh strani nas obkrožajo sovražniki. Po gozdovih, stezah, cestah, čez polja in loke, vsepovsod se plazijo konfidenti, zelenci, policijski agenti, cariniki in čekisti... Mi pa ždimo kot v gnezdju, v globini Starovaškega gozda in čakamo, da leže nad pokrajino somrak. Razen nepredvidnosti nas ne more nobena stvar izdati. Sedimo oprezno, tiho, še ognja si ne zakurimo.

Na tem nevarnem mestu se mudimo radi tega, ker bi vprav tu radi napadli nekaj krdel novačkov.

Okoli dveh popoldne je pričel padati droben, oster dež. Krisa je v mali globeli zanel ogenj. Naše skrivališče je na majhnem gričku, ki ga s treh strani obkrožajo močvirna tla. Čepimo v sencih starih, mračnih smrek. Pot k nam je vodila po močvirnih tleh, med gostim grmovjem

Kanal Dnjeper-Dvina

Sovjetska vlada je pričela z gradnjo kanala Dnjeper - Njemen in Dnjeper - Dvina. Vodna pot Dnjeper - Njemen, ki je sedaj dolga 2600 km, se bo s tem skrajšala za okoli 100 km, obenem pa bo mnogo prispevala k izsuševanju okoli 100.000 ha zemljišča. Kanal Dnjeper - Dvina pa bo posebne važnosti po priključitvi baltičskih držav Sovjetski zvezi.

Zanimiva nogometna tekma

Zadnje mednarodno tekmo med Holandsko in Belgijo so odigrali v času, ko so vsak dan pričakovali katastrofo. Negotovost je bila zelo velika in v obeh državah je bila že izvedena splošna mobilizacija. Nogometno tekmo so igrali v Bruxellesu. Holandci so že prispeli, ni pa še bilo jasno, če bo do tekme sploh prišlo, ker so bili člani belgijske reprezentance mobilizirani. Kot navadni vojaki niso mogli dobiti dopusta. Nerodno situacijo je rešil neki sportu naklonjeni general, ki je vso enajstotico proglasil za kaplarje ter jim dal enodnevni dopust.

Najuspešnejši iskalec izvirov je brez dvoma Francoz Abe Paramelle. V 64 letih svojega življenja je našel 10.275 izvirov, od katerih so jih 9000 začeli uporabljati.

— Fantek, zakaj lokaš?
— Brat mi je razbil lopar.
— Neotesanec. In kako je to storil?
— Jaz sem ga udaril z loparjem po glavi!

Sport

VII. srednješolski atletski meeting

Na Železničarjevem stadionu bo v soboto in nedeljo veliko srednješolsko atletsko tekmovanje...

sana dva prehodna pokala, prvega je darovala Jadranska straža, drugega pa Jugoslovanska atletska zveza.

SK Železničar - ISSK Maribor

Kljub temu da tekmuje v slovenski nogometni ligi razen obeh mariborskih klubov še šest drugih, smemo že danes smatrati obe srečanja lokalnih rivalov za najzanimivejši prireditvi za domače občinstvo.

vsiliti svoj način igre, bo tudi brez dvoma slavilo zmago. Da bi sportno občinstvo v večji meri prišlo na svoj račun, se je SK Železničar sporazumel s prirediteljem tekme Slavija-Rapid...

Dirka okoli Pohorja za banov pokal

V nedeljo, 29. sept., se bo neprekinjeno vršila kolesarska dirka okoli Pohorja v izvedbi KKP. Start bo ob 7. zjutraj pred gostilno Golob...

prireditelji. Ta čas v njegovi kategoriji se do danes ni izboljšal, v poročilu navedena časa 40.00 in 39.3 sek. veljata za kategoriji 500, odnosno 350 ccm. G. Hinko Cerič nam je ob tej priliki tudi izjavil, da je točna naša informacija, da bo v najkrajšem času skupno s svojim bratom Ivanom prestopil v Motosekcijo Slovenskega Avtokluba v Mariboru...

s. Prvenstvena tekma Brežice-Hrastnik v Brežicah se je končala z zmago gostov 1:3 (0:3).

s. Slovaška atletska reprezentanca bo nastopila v nedeljo v Zagrebu proti hrvaški.

s. SK Svoboda v Zagorju bo priredil v nedeljo, 29. t.m., sportni dan. Na sporedu so table-tenis, atletika in nogomet.

s. Atletski troboj Ljubljana-Zagreb-Beograd bo od 18. do 20. oktobra v Beogradu.

s. Naši teniški igralci Punčec, Mitić, Pallada in dr. Mayer so odpotovali v Italijo, kjer bodo nastopili v borbi za „Trofeo E. 42“, igralci Kovačeva in Florjanova pa sta odšli v Budimpešto na semifinale za pokal Nj. Vel. kraljice Marije.

s. Švedli so porazili Fince v Helsinkih v nogometu s 5:0.

s. Atletski dvoboj Finska-Madžarska v Budimpešti je dal rezultat 90:82.

s. V medmestni nogometni tekmi Berlin-Milano so zmagali v Berlinu Nemci s 3:2.

s. Ban dr. Marko Natlačen je daroval krasen pokal za zmagovalca v kolesarski dirki okoli Pohorja, ki jo bo priredil v nedeljo KKP.

s. Meddržavna nogometna tekma Jugoslavija-Madžarska bo v nedeljo med A moštvi v Budimpešti, med B moštvi pa v Beogradu.

Drobne novice

TEŽNJE ZASEBNIH NAMEŠČENCEV

Odbor Zveze privatnih nameščencev v Mariboru je na svoji sinočnji seji pripravil z ozirom na težke prilike trgovskih in privatnih nameščencev prošnjo za primerno povišanje plač in enkratni nabavni prispevek. Ta prošnja bo pismeno sporočena vsem delodajalcem, istočasno pa bo zveza storila tudi potrebno pri oblaščilih ter jih zaprosila za intervencijo v svrhu izboljšanja sedanjega stanja.

o Rok za letošnjo trgatvev je določen na 15. oktober in je pred tem časom trgatve grozdja zabranjeno. Dovoljeno je samo podbiranje.

o Brezmesnega dneva v petek dne 1. novembra ne bo. Brezmesni dan v petek dne 1. novembra se prestavi na soboto dne 2. novembra zaradi cerkvenega praznika.

o Za okrepitev gospodarstva se priporoča gnojenje z umetnimi gnojili. Na ta način gnojenja bo pridelalec žitaric čim boljše. Interesenti za nabavo skupnega škropiva po nižani ceni za zimsko škropiljenje sadnega drevja naj naročila čimprej izvrše.

n. Pet mest diplomatsko-konzularnih pripravnikov razpisuje ministrstvo za zunanje zadeve. Prošnje je treba vložiti do 1. novembra.

n. Na 30 dni prisilnega bivanja v Debru je subotška policija obsodila trgovko Heleno Nemenyjevo, ker ni hotela prodajati olja. Sodišče jo je razen tega obsodilo še na 50.000 din globe in 2 meseca zapora. To je prva obsodba ženske na podlagi uredbe o pobijanju draginje.

n. Nedeljski občni zbor Prizada bo sprejmenil pravila tako, da se bo lahko Prizad v bodoče bavil tudi z uvozom. Službeni naziv družbe bo „Privilegirana izvozna in uvozna d. d. kraljevine Jugoslavije“.

n. Beograjski mestni svet je razpravljal na svoji seji o ukinitvi trošarine na svinjsko mast, fižol, česen, čebulo in krompir v svrhu lažje preskrbe prebivalstva z živili.

n. Sedem novih jadranskih letal Aerokluba v Novem Sadu so krstili v nedeljo.

n. V Rakovici blizu Sarajeva je umrl le dni 110 letni stari Trifko Jokanović, ki je mnogo doživel v borbah naroda do osvobođenja. Skoro do zadnjih dni življenja je opravljal tudi še težja poljska dela. Kljub visoki starosti je imel neobičajno dober vid.

a. Umrl je g. Viktor Zalar, tajnik filozofske fakultete ljubljanske univevze. Pokojnik je bil zglede narodnjak, pred prevratom med prvimi borci za jugoslovansko idejo, za kar je med svetovno vojno dosti hudega pretrpel. Dosegel je starost 58 let. Casten mu spomin!

a. Iz državne službe. Za uradniške pripravnike pri ljubljanski podružnici Poštne hranilnice so postavljeni v 9. skup. Fran Škrbec, Emilija Savelli in Ivan Lovišček, upokojena pa je računovodkinja Ljudmila Juvančič. Za carinskega posrednika pri glavni carinarnici v Ljubljani je postavljen Maks Merhel.

a. II. moška državna realna gimnazija bo otvorna v Ljubljani poleg dosedanje I. moške realne gimnazije.

a. V vlaku je neznan žepar izmaknil listino z 8000 din železniškemu uradniku Cirilu M., ki se je vračal iz Sevnice v Ljubljano ter je med vožnjo malo zadremal.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10. Družbe, preklic, dopisovanja in ženitovniški oglasi din 1. po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12. Debelo tiskane besede se računalo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vplašati v pisnu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

SLUŽBO DOBI

TRGOVSKI POMOČNIK s šoferskim izpitom se takoj sprejme; samostojna moč. Naslov v ogl. odd. Večernik-a. 18172-2

SLUŽKINJA

za vse se išče Gregorčičeva ul. 8-I. desno. 18165-2

PERFEKTNA KUJARICA ki opravlja tudi druga dela zraven postrežnice se išče. Strossmayerjeva 28-II. vr. 9. 18156-2

Sprejem MMLADO DEKLE staro 14-18 let, katere ima veselje z otroci in trgovino. Vprašati v trgovini s klobuki Čančala, Glavni trg 17. 18148-2

SLUŽBO IŠČE

Iščem SLUŽBO kot otrokom. Starost 16 let. Godec Marija, Zupančičeva ul. 8 Pobrežje pri Mariboru. 18174-3

SLUŽBO

išče fant v starosti 15 let z malo maturo. Viljem Dren, Stari trg 115, Slovenjgradec. 18173-3

STANOVANJE ODDA

Sončno DVOSOBNO STANOVANJE s kopalnico se odda od 1. oktobra naprej. Naslov v ogl. odd. Večernik-a. 18161-5

SONČNO STANOVANJE

2 sobe in kabinet ali 1 soba in kabinet s pritlikinami se odda poceni. Kosarjeva 38. od 1. do 6. ure. 18127-5

Pedisa KOPALNA SOL ZA NOGE PROTI POTENJU, UTRUJENOSTI IN BOLEČEMU VNUTJUNOČ, TRDI KOŽI, KURJIM OČESOM IN OZEBLINAM. DROGERIJA Kanc

2 SOBI za pisarno ali stanovanje oddam takoj tik kolodvora. Aleksandrova 48. 18184-5

Moderno DVOSOBNO STANOVANJE s kopalnico se odda za din 450. V vili pri postaji Tezno, Gregorčičeva 3. 18176-5

PREHRANA

GOSPOD se sprejme na stanovanje in hrano. Frančiškanska ul. 21-I. levo. 18169-7

OBRT - TRGOVINA

KERAMIKA. Hitiši posestniki in najemniki, pregledjte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Antoj Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči - Stavbeniki in pečarji! popust. 5212-13

Spomnite se CMDI

POHIŠTVO-OPREMA

ŠTEDILNIK zelo dobro ohranjen, na prodaj. Vprašati predpoldne, Aleksandrova 17, dvorišče. 18151-17

POHIŠTVO

dobro ohranjeno: omare, postelje, nočne omariče in vložke poceni naprodaj. Studenci, Aleksandrova 60, pri Osebeku. 18155-17

POSTELJE

nočne omariče in psiha poceni naprodaj. Slovenska ul. 28 inžarstva, bilice. 18175-17

Kompletna SPALNICA svetla, iz trdega lesa, se prodaja. Strossmayerjeva 28-II. vrata 9. 18157-17

ŽENSKI KOTIČEK

NOGAVICE rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenine, Oset Marja, Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

VOZILA

B. M. W. MOTORNO KOLO s prikolico, 750 ccm v odličnem stanju, prodam. Vprašati pri poslovalnici Večernik-a v Cello in do. 6238-22

ZIVATI

Dva MALA PSA pasme Fox se oddata. Koroška c. 51. 18159-24

RAZNO

DIVJE KOSTANJE kupi kakor vedno A. Arbeiter, Dravska 5. 18149-28

Kupujem dnevno vsako količino lepih, obranih, namiznih jabolk. J. JOSIPINA BOLE sadje in zelenjava na veliko, Maribor, Koroška 20, dvorišče

KLOBUKE

čepice, okraske, peresa itd. dobite najceneje iz lastne domače delavnice. Sprejemam vsa popravila v strokovno izdelavo. Cena od 10-28 din. Se priporoča.

Babošek Vladko klobučarstvo Maribor, Vetrinjska 5.

Oglašujte!

DIJAKI kupujte šolske knjige v knjigarni Tiskovne zadruga Maribor, Cankarjeva 1 Teleton 25-45

SAMO ŠE NEKAJ DNI! Za vkuhavanje sveže, prvovrstne in prave bosanske slive v gajbah po 15 do 18 kg oddajam in pošiljam tudi po železnici po dnevni ceni Josipina Bole sadje in zelenjava en gros, Maribor, Koroška cesta 20, dvorišče. 1058 SAMO ŠE NEKAJ DNI! Čitajte, Večernik!